

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/648/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712206962
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6712206962.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci navrhovateľa BL Telecom debt, s. r. o., so sídlom 811 08 Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 45 535 108, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom 811 08 Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti odporcovi Z. G., nar. X. XX. XXXX, trvale bytom Y. O., X. XXX/XX, o zaplatenie 148,95 EUR s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Zvolen, č. k. 11C/12/2013-54 zo dňa 16. 5. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým návrh navrhovateľa v prevyšujúcej časti zamietol a v súvisiacom výroku o trovách konania, p o t v r d z u j e ;

vo zvyšku zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd konanie v časti o zaplatenie 29,82 EUR spolu s 9,25% úrokom z omeškania ročne zo sumy 29,82 EUR od 28. 4. 2009 do zaplatenia zastavil (prvý výrok). V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa zamietol (druhý výrok) a odporcovi právo na náhradu trov konania nepriznal (tretí výrok).

V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že navrhovateľ sa voči odporcovi domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 148,95 EUR z titulu nesplnenia povinností odporcu zo zmluvy o pripojení v znení jej dodatku, na ktoré porušenie bola zmluvná pokuta viazaná. Pred začatím prvého pojednávania zbral navrhovateľ svoj návrh na začatie konania v časti o zaplatenie 29,82 EUR s úrokom z omeškania z tejto sumy späť, preto okresný súd, zohľadňujúc dispozičné oprávnenie navrhovateľa, s poukazom na § 96 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O. s. p.“) konanie v tejto časti zastavil.

Vo zvyšku okresný súd návrh navrhovateľa nepovažoval za dôvodný. Po vykonanom dokazovaní mal za preukázané, že odporca (ako záujemca) uzatvoril s právnym predchodcom navrhovateľa (ako poskytovateľom v zmysle § 43 zákona č. 610/2003 z. z. o elektronických komunikáciách) dňa 3. 12. 2007 zmluvu o pripojení spolu s dodatkom k zmluve o pripojení (ďalej aj „Zmluva o pripojení v znení dodatku“), v rámci ktorého dodatku bola zmluvnými stranami dojednaná zmluvná pokuta pre prípad porušenia zmluvných povinností odporcom. Zmluva o pripojení v znení dodatku bola uzatvorená na dobu určitú, do uplynutia doby viazanosti, ktorá bola stanovená na 24 mesiacov odo dňa jej uzatvorenia. V prejednávacom prípade tak viazanosť odporcu Zmluvou o pripojení v znení dodatku uplynula dňa 3. 12. 2009. Nakoľko podľa navrhovateľom predloženého listinného dôkazu označeného „História dobíjania

služby FIX“ došlo k porušeniu zmluvných povinností odporcu v mesiacoch december 2009, január 2010 a február 2010, t. j. v čase, keď už odporca Zmluvou o pripojení v znení dodatku viazaný nebol, okresný súd vyhodnotil navrhovateľom uplatňovaný nárok na uhradenie zmluvnej pokuty ako nedôvodný a návrh navrhovateľa zamietol.

V konaní úspešnému odporcovi okresný súd právo na náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že odporca si právo na náhradu trov konania neuplatnil.

Proti výroku rozsudku okresného súdu o zamietnutí návrhu navrhovateľa v prevyšujúcej časti podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že pokiaľ okresný súd v rozsudku konštatoval, že z predloženého listinného dôkazu „História dobíjania služby FIX“ vyplýva, že odporca mal porušiť zmluvu o pripojení tým, že nedobíjal kredit vo výške 9 EUR mesačne v mesiacoch december 2009, január 2010 a február 2010, uvedený listinný dôkaz sa netýka odporcu, ale inej osoby - Denisy Dávidovej. Uvedené pochybenie nastalo tým, že právny predchodca navrhovateľa predložil navrhovateľovi nesprávny dôkaz. Na základe uvedeného navrhovateľ predložil odvolaciemu súdu nový dôkaz („História dobíjania služby FIX“ týkajúci sa odporcu), z ktorého vyplýva, že k porušeniu povinnosti dobíjania kreditu odporcom došlo v decembri 2008, januári 2009 a februári 2009, a teda že odporca porušil svoje povinnosti zo zmluvy o pripojení počas doby viazanosti. Uvedený dôkaz nemohol navrhovateľ uplatniť v konaní pred súdom prvého stupňa nakoľko o ňom nevedel. Ďalej s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 19. 3. 2013 č. k. 9Co/31/2012-157 navrhovateľ uviedol, že zmluvná pokuta je peňažnou čiastkou, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak nesplní zmluvnú povinnosť, a to bez ohľadu, či porušením povinnosti vznikla veriteľovi škoda. Právo na zaplatenie zmluvnej pokuty preto vznikne i v prípade, že spotrebiteľ poruší svoju zmluvnú povinnosť za posledný mesiac doby viazanosti, teda aj v prípade, že dodávateľovi služby vznikne škoda v podstatne nižšej výške, než je výška zmluvnej pokuty. Neprijateľnosť zmluvného dojednania o zmluvnej pokute musí existovať ku dňu uzatvorenia zmluvy. Ak je totiž zmluvná pokuta primeraná v čase uzatvorenia zmluvy, nemôže neskoršie porušenie zmluvnej povinnosti účastníkom zmluvy postihované zmluvnou pokutou spôsobiť neplatnosť dojednania o zmluvnej pokute, a to bez ohľadu na to, v ktorom časovom okamihu po uzavretí zmluvy k porušeniu zmluvy došlo. Zdôraznil, že zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka, Zákona o ochrane spotrebiteľa a ani Zákona o spotrebiteľských úveroch nie je možné vyvodiť, že by v spotrebiteľských zmluvách zmluvné strany neboli oprávnené dohodnúť zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Zmluvu o pripojení (resp. jej dodatok, ktorý používa právny predchodca navrhovateľa) pritom nemožno považovať za formulárovú, ktorá by odporcovi neumožnila ovplyvniť jej obsah, práve naopak. Druh mobilného telefónu si odporca mohol vybrať sám, keď podľa zvoleného modelu mobilného telefónu bola rozdielna výška jeho akciovéj a štandardnej ceny, teda aj výška zmluvnej pokuty. Odporca si napríklad vôbec nemusel k zmluve o pripojení odkúpiť mobilný telefón, pričom v takomto prípade by bola zmluvná pokuta automaticky znížená o jeho hodnotu. Na základe uvedeného odvolateľ navrhol napadnutý výrok rozsudku okresného súdu, ktorým bol jeho návrh v prevyšujúcej časti zamietnutý, zmeniť a odporcu zaviazat' zaplatiť navrhovateľovi istinu 119,13 EUR s príslušenstvom a nahradiť navrhovateľovi trovy konania.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a odvolaním napadnutý výrok rozsudku okresného súdu, ktorým bol návrh navrhovateľa v prevyšujúcej časti zamietnutý a súvisiaci výrok o trovách konania, odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil. V odvolaní nenapadnutej časti (výrok o čiastočnom zastavení konania) zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý (§ 206 ods. 2 O. s. p.).

Ako už bolo uvedené vyššie, navrhovateľ sa svojim návrhom voči odporcovi domáhal zaplatenia zmluvnej pokuty zo Zmluvy o pripojení v znení dodatku, keď dôvodil, že zo strany odporcu došlo k porušeniu zmluvných povinností dobíjať riadne a včas kredit na účastníckom telefónnom čísle odporcu. Okresný súd (po tom, čo čiastočne konanie pre späťvzatie návrhu zastavil) návrh navrhovateľa nepovažoval za dôvodný, keď mal z listinného dôkazu predloženého navrhovateľom za preukázané, že k porušeniu zmluvných povinností odporcom došlo až po uplynutí doby, v rámci ktorej bol odporca Zmluvou o pripojení v znení dodatku viazaný.

Podľa § 544 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že zmluvnú pokutu možno dojednať vždy len vo vzťahu k určitej zmluvnej povinnosti (zmluvným povinnostiam) toho ktorého účastníka dotknutej zmluvy. Uvedené potom znamená, že od účastníka možno požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty len v prípade, ak porušil také zmluvné dojednanie, ktoré tohto účastníka zaväzovalo, a s ktorým porušením sa zároveň viaže i povinnosť uhradiť zmluvnú pokutu. V prejednávanom prípade bola zmluvná pokuta medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom dojednaná v bode 3 Dodatku k zmluve o pripojení Fix s tým, že sa vzťahuje na porušenie akejkoľvek povinnosti stanovenej v bode 1 písm. c/ alebo v bode 2 Dodatku k zmluve o pripojení alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných dátových služieb spoločnosti T-Mobile Slovensko, a.s. (ďalej aj „Všeobecné podmienky“) alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a/ - c/ Všeobecných podmienok odporcom. V bode 1 písm. c/ Dodatku k zmluve o pripojení je následne formulovaný záväzok odporcu riadne a včas platiť právnemu predchodcovi navrhovateľa cenu služieb podľa zvoleného programu služieb s tým, že podľa tabuľky č. 1, ktorá je súčasťou tohto dodatku, predstavuje táto cena služieb sumu minimálne 300 Sk mesačne. Zo zhodného tvrdenia účastníkov konania ďalej vyplynulo, že Zmluva o pripojení v znení dodatku bola uzatvorená dňa 3. 12. 2007 a z obsahu Dodatku k zmluve o pripojení (bod 4 a tabuľka č. 1 Dodatku k zmluve o pripojení) skutočnosť, že Zmluva o pripojení v znení dodatku bola uzatvorená na dobu určitú v trvaní 24 mesiacov odo dňa jej uzatvorenia, teda jej platnosť uplynula dňa 3.12.2009. Pokiaľ potom okresný súd na základe uvedeným spôsobom zisteného skutkového stavu veci a po preskúmaní listinného dôkazu predloženého navrhovateľom označeného „História dobíjania služby FIX“ vyvodil, že k porušeniu zmluvných povinností odporcom nedošlo z dôvodu, že odporca v čase, keď nezrealizoval pravidelné mesačné dobíjanie kreditu, nebol už Zmluvou o pripojení v znení dodatku viazaný, jeho záver možno považovať za vecne správny. Uvedenému záveru potom zodpovedá rozhodnutie okresného súdu v tej časti, ktorou návrh navrhovateľa z titulu zmluvnej pokuty zamietol (odvolaním napadnutý výrok o zamietnutí návrhu na začatie konania v prevyšujúcej časti).

Navrhovateľ v rámci svojho odvolania vychádzal najmä z argumentácie pojednávajúcej o tom, že zmluvné dojednanie zakotvujúce zmluvnú pokutu do Zmluvy o pripojení v znení dodatku nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, že uvedená zmluva nie je zmluvou formulárovou a že právo na zmluvnú pokutu vzniká aj v prejednávanom prípade bez ohľadu na skutočnosť, či právnemu predchodcovi navrhovateľa vznikla alebo nevznikla porušením zmluvných povinností odporcu škoda. Uvedenú argumentáciu odvolateľa je však potrebné vyhodnotiť ako právne irelevantnú, ak napadnutý výrok rozsudku okresného súdu nebol dôsledkom skúmania neprijateľných zmluvných podmienok v Zmluve o pripojení v znení dodatku a ani skúmania primeranosti zmluvnej pokuty k (prípadne) vzniknutej škode na strane právneho predchodcu navrhovateľa, ale, ako už bolo uvedené vyššie, okresný súd zamerl svoju pozornosť výlučne na posúdenie, či došlo alebo nedošlo k porušeniu zmluvnej povinnosti odporcu, na ktoré porušenie by sa zmluvná pokuta vzťahovala. Uvedené posúdenie týkajúce sa (ne)porušenia zmluvných povinností odporcom počas doby viazanosti, uskutočnené okresným súdom, spochybnil odvolateľ len tým, že uviedol, že okresný súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z nesprávneho dôkazu predloženého navrhovateľom a k uvedenému pochybeniu došlo zo strany právneho predchodcu navrhovateľa, ktorý navrhovateľovi poskytol listinné podklady týkajúce sa iného účastníka zmluvy o pripojení. Spolu s odvolaním potom navrhovateľ predložil odvolaciemu súdu listinný dôkaz „História dobíjania služby Fix“, týkajúci sa odporcu, pričom zdôraznil, že uvedený dôkaz nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvého stupňa nakoľko o ňom nevedel. Uvedený dôkaz však nepovažoval krajský súd za prípustný v odvolacom konaní, a to z nasledovných dôvodov:

Podľa § 205a ods. 1 O. s. p. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak

- a) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,
- b) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,
- c) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4,

d) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

V citovanom zákonom ustanovení je vyjadrený princíp neúplnej apelácie. Odvolací súd je teda síce súdom apelačným (t. j. súdom, ktorý nie je viazaný skutkovými zisteniami a skutkovými závermi súdu prvého stupňa a ktorý môže vykonať dokazovanie k zisteniu skutkového stavu), nesmie však pritom zásadne (na rozdiel od systému úplnej apelácie) prihliadať ku skutočnostiam a dôkazom, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa. S prihliadnutím k novým skutočnostiam a dôkazom je možné rozhodnutie vo veci samej preskúmať iba v prípadoch uvedených v § 205a ods. 1 O. s. p.. V prejednávacom prípade navrhovateľ v odvolacom konaní predložil listinný dôkaz, v rámci ktorého je zaznamenané plnenie si povinností odporcu voči právnenmu predchodcovi navrhovateľovi zo Zmluvy o pripojení v znení jej dodatku. Uvádzaný listinný dôkaz sa teda netýka podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu a vzhľadom na to, že jeho obsah sa týka výlučne hmotnoprávneho posúdenia nároku navrhovateľa, nie je spôsobilý preukázať, že by v prejednávanej veci došlo k vadám konania, t. j. porušeniu procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v rámci občianskeho súdneho konania. Zároveň bolo možné zo súdneho spisu zistiť, že navrhovateľ bol v súlade s § 120 ods. 4 O. s. p. poučený o dôsledkoch uplatnenia systému neúplnej apelácie v odvolacom konaní (čl. 33a a 43a spisu). Na uvedený listinný dôkaz teda nebolo možné prihliadať s poukazom na písm. a/ - c/ ods. 1 § 205a O. s. p..

Poslednú výnimku z neúplnej apelácie (písm. d/ ods. 1 citovaného ustanovenia) predstavujú skutočnosti a dôkazy, ktoré účastník nemohol bez svojej viny označiť alebo predložiť do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvého stupňa. Nemožnosťou označenia alebo predloženia skutočností alebo dôkazov bez viny účastníka občianskeho súdneho konania treba rozumieť nemožnosť ich procesného uplatnenia v procese dokazovania v konaní pred súdom prvého stupňa, t. j. situáciu, kedy účastník konania nemohol bez svojej viny skutočnosti alebo dôkazy označiť alebo predložiť, pretože o nich nevedel a ani inak z procesného hľadiska nezavinil nesplnenie svojej povinnosti ich tvrdenia alebo predloženia (k uvedenému pozri tiež rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 M Cdo 4/2007). O zavinenie účastníka, ktorý neoznačil alebo nepredložil dôkaz do vyhlásenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, nejde len vtedy, ak skutočnosti alebo dôkazy opomenul použiť v konaní na súde prvého stupňa úmyselne, ale aj vtedy, ak tak urobil z nedbanlivosti. V prejednávacom prípade navrhovateľ na preukázanie svojho tvrdenia o tom, že odporca porušil svoje zmluvné povinnosti počas doby viazanosti, v základom konaní predložil listinný dôkaz „História dobíjania služby Fix“, ktorý sa však podľa jeho tvrdenia prezentovanom v odvolacom konaní netýka odporcu, ale iného účastníka zmluvy o pripojení uzatvorenej s právnym predchodcom navrhovateľa. Z uvedeného možno teda vyvodit', že navrhovateľ v základom konaní odvodil svoje právo od listiny, ktorá bola zjavne nespôsobilá jeho nárok v konaní preukázať, a to napriek tomu, že z § 101 ods. 1 O. s. p. vyplýva povinnosť účastníkov konania prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazné prostriedky, ktorými sa majú tvrdené skutočnosti preukázať. Pokiaľ potom navrhovateľ na preukázanie ním tvrdených skutočností čo i len z nedbanlivosti označil a vzápätí i predložil dôkaz, ktorý v odvolacom konaní označil za „nesprávny, týkajúci sa iného účastníka“ (miesto toho, aby označil dôkazný prostriedok, ktorý by ním uplatňované právo bol spôsobilý preukázať), a to napriek tomu, že z tvrdení navrhovateľa vyplýva, že uvedený dôkaz v základom konaní existoval, len navrhovateľovi nebol jeho právnym predchodcom predložený, možno mať v prvom rade za to, že navrhovateľ zavinil (a to bez ohľadu na formu tohto zavinenia) vlastný neúspech v konaní. Rovnako možno konštatovať, že dôkaz „História dobíjania služby Fix“ predložený v odvolacom konaní nie je dôkazom, ktorý by navrhovateľ bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť v prvostupňovom konaní, keď z obsahu spisu vyplýva, že tento dôkaz nebol navrhovateľom včas predložený len z dôvodu, že navrhovateľ prvostupňovému súdu predložil iný dôkaz, ktorý mylne za dôkaz, ktorý v skutočnosti predložiť mal, považoval. Je pritom irelevantné, či k predloženiu nesprávneho dôkazu skutočne došlo z dôvodu, že právny predchodca navrhovateľa tomuto pri postupovaní pohľadávok nesprávny dôkaz predložil. V zmysle zásady „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“ alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“) bol totiž navrhovateľ povinný pri cesii postupovať s potrebnou starostlivosťou a ostražitosťou, a rovnako s poukazom na prejednací princíp a princíp kontradiktórnosti, bolo na zodpovednosti navrhovateľa aké (kvalitné a vierohodné) dôkazy na preukázanie svojich tvrdení pred prvostupňovým súdom predložil (§ 120 ods. 1 O. s. p.).

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že dôkaz predložený navrhovateľom až v odvolacom konaní v čase prvostupňového konania (vrátane dňa, kedy k rozhodnutiu došlo) existoval, ale k jeho uplatneniu nedošlo v dôsledku zavinenia samotného navrhovateľa.

Keďže odvolací súd nemohol vychádzať z dôkazu predloženom navrhovateľom až v odvolacom konaní a ostatné odvolacie námietky navrhovateľa vyhodnotil ako nedôvodné, napadnutý výrok rozsudku okresného súdu, ktorým bol návrh navrhovateľa v prevyšujúcej časti zamietnutý a súvisiaci výrok o trovách konania, podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil ako vecne správny. V odvolaní nenapadnutej časti (výrok o čiastočnom zastavení konania) zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý (§ 206 ods. 2 O. s. p.).

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1, v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p.. Navrhovateľovi (uplatnil si právo na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 29,29 EUR), ktorý nebol v odvolacom konaní úspešný, právo na náhradu trov odvolacieho konania nevzniklo. Odporca ako úspešný účastník si trovy odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 O. s. p.), tieto mu v odvolacom konaní nevznikli, preto o nich odvolací súd nerozhodoval.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.